

Udenlandske private fonde

Erfaringer, muligheder og udfordringer

Olaf Svenningsen

8 June 2015

Syddansk Universitet, Odense

DARMA rundspørgsel 2015

42 udenlandske private fonde:

- Tyskland (10)
- USA (8)
- Sverige (4)
- Belgien (4)
- Schweiz (4)
- Frankrig (3)
- UK (1)
- Norge (1)
- Island (1)
- Østrig (1)
- Spanien (1)
- Japan (1)
- Kenya (1)
- Ukendt... (1)

DARMA rundspørgsel 2015

Mine kommentarer:

- Sundhedsvidenskab dominerer
- Store forskelle; alle typer af fonde
- Et antal forskere/ansøgere har stor succes
- Mange kendte fonde mangler fra listen

Listen er tilgængelig på darma.dk:

<http://darma.dk/Foreign-charities-and-foundations>

Private fonde i Sverige

- Færre og generelt mindre end i Danmark
- Én fond – eller familie af fonde – dominerer helt: Wallenbergstiftelserna, mere om dem om lidt...
- "*Löntagarfondsstiftelserna*" er hverken offentlige eller private, men lidt af begge dele...
- Sygdomsrelaterede fonde, svarende til Kræftens Bekæmpelse og lignende:
 - Cancerfonden, Hjärnfonden, Hjärt-Lungfonden m.v.
- Mindre fonde primært for rejser, netværk, workshops, konferencer.

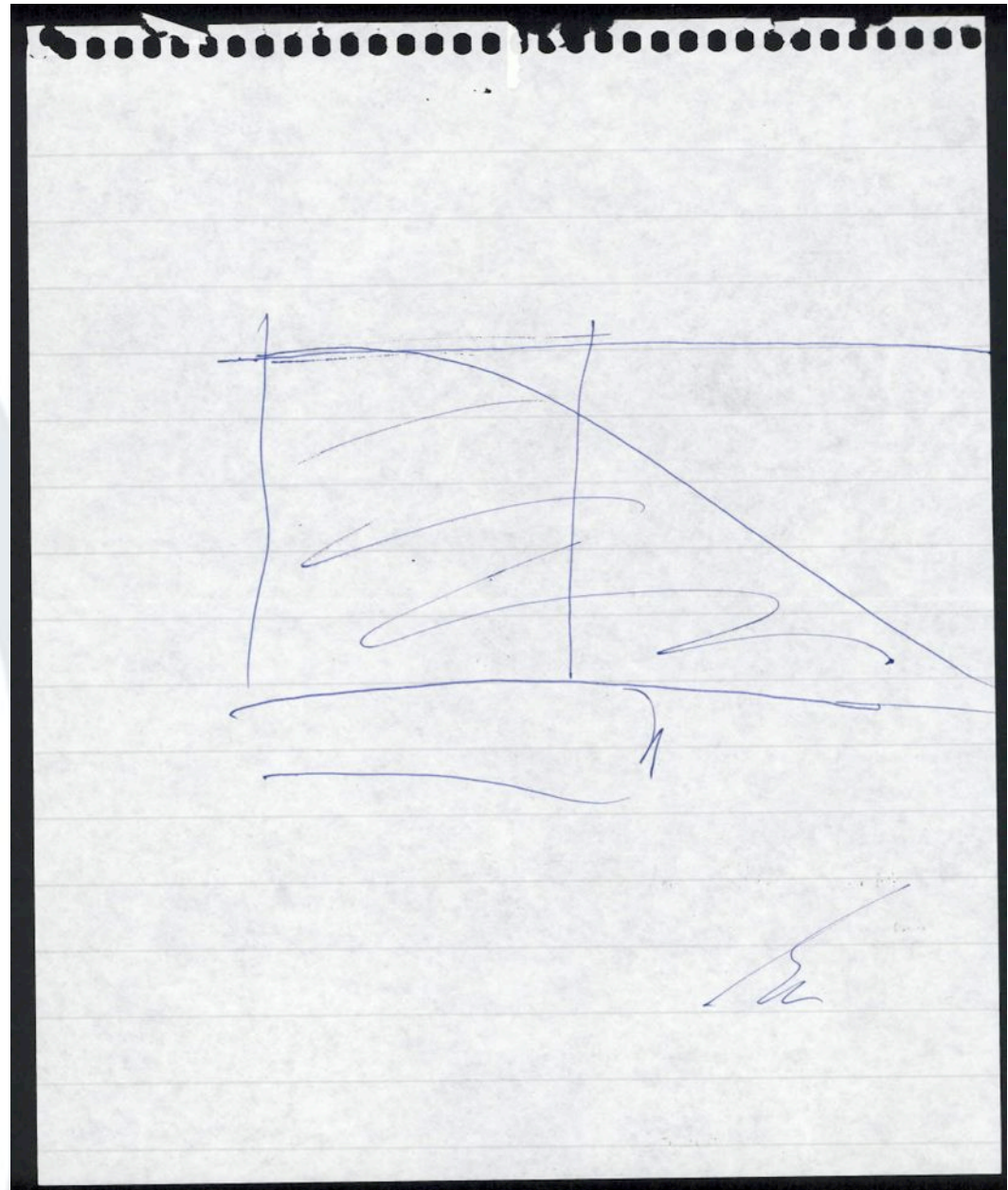
Wallenbergstiftelserna

- *One foundation to rule them all...*
- Ca. 30 fonde, 3 store og en "jättestor":
- Knut och Alice Wallenbergs stiftelse/KAW
 - Uddeling i 2014: 1,7 mia. SEK
 - "Att verka, men inte synas"...
 - Primært udstyr og infrastruktur (fx Max IV)
 - Ny fokus på yngre forskere
 - Projekter 25 – 50 mio. SEK

KAW

Strategi for bevillinger til universiteter:

- Kun rektor kan ansøge.
- Projektet skal være strategisk prioriteret.
- KAW bidrager med "starthjælp".
- Universitetet overtager gradvist finansieringen.
- *Meget* besværligt at forklare for uni-ledelser.

Hvad jeg lærte mig på KAW

- Universiteterne ser anderledes ud udefra.
- KAW's fundats og strategi afgørende, men...
- ...jo større beløb, desto mindre formalia.
- Færre og andre regler end forskningsrådene.
- Grunden til manglende feedback til ansøgerne.
- Ærligt ønske om bedst mulige vilkår for svensk forskning førte bl.a. til...
- ...KAW's initiativ til den svenske overhead-reform; "full kostnadstäckning".

Löntagarfondersstiftelserna

- *Löntagarfonderna* († 1991) var et politisk uheld; svensk rekord i upopularitet.
- 10 milliarder i kapital til 3 fonde i 1994:
 - Stiftelsen för strategisk forskning (SSF)
 - Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra)
 - Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen)
 - ± Riksbankens jubileumsfond... fandtes tidligere
- Primær svensk fokus; mobilitet, partner

Mindre svenske fonde

- Mange små og/eller lokale fonde uddeler rejsestipendier og mindre bevillinger med nordisk fokus.
- Fonde i Skåne/Lund er ofte positive til dansk-svensk samarbejde...!
- Eksempler (mange flere findes):
 - Crafoordska stiftelsen i Lund
 - Clara Lachmanns stiftelse
 - Lilla barnets fond

Britiske fonde

- "Poachers turned Gamekeepers" på ARMA 2015:
- 2 tidligere universitetsansatte der skiftet til private fonde:
 - Sarcoma UK: small, specialized charity; staff of 9, income of £ 960,000 annually.
 - Arthritis Research UK: staff of 250, stock portfolio worth c. £ 100 million.

"Poachers turned Gamekeepers"

- "If funds are not used when they should have been at the university, they could have been used by others for other purposes in the meantime. Not evident why recruitments and acquisitions does not proceed as described in proposals."
- "Foundations are less interested in impact and Nature papers, more in actual results towards the purpose of the foundation."
- "[Foundations] spend a large effort raising funds in order to make it possible for [the researcher] to do research; why then is it so difficult to just tell us what you are doing with the money?"

Britiske fonde

- Association of Medical Research Charities (www.amrc.co.uk):
 - Samarbejdsorganisation med 136 private fonde som medlemmer (liste på www).
 - "Peer review audit": hver 5. år, definerer "good practice"; medlemskrav at retningslinjer skal følges.
 - Lobby og konsultation overfor offentlige bevillingsgivere.

ICFO

- International Committee on Fundraising Organizations; the association of national *charity monitoring organizations*.
- Annual Conference, this year in Washington, DC, is attended by many private foundations...
- ...according to the "gamekeepers"...

Amerikanske private fonde

- Uoverskueligt antal, mange giver bevillinger til udlandet.
- Voksende betydning og indflydelse pga. den såkaldte "sequestration".
- Overhead reelt problem for US institutioner
- Nogle meget store fonde, herunder Bill & Melinda Gates, Howard Hughes Medical Institute; trend setters.

Amerikanske private fonde

- Min erfaring af private amerikanske fonde, udvalg:
 - Juvenile Diabetes Research Foundation
 - Christopher Reeve Foundation
 - Alliance for Lupus Research
 - Dana Foundation
 - Bill & Melinda Gates Foundation
 - John Templeton Foundation (forsigtig!)

Amerikanske private fonde

- Min erfaring af private amerikanske fonde:
 - Mange læner sig op ad føderale ansøgnings- og post-award procedurer.
 - Ofte besværlig registreringsproces.
 - E-ansøgningssystemer kan indeholde lister over fonde/opslag, fx:
 - <https://proposalcentral.altum.com/opportunities.asp>
 - Ofte personlig kontakt der fører til ansøgning og bevilling.

Konklusioner

- ”Udenlandske private fonde” rummer muligheder, men også meget stor (uoverskuelig) variation.
- Muligt at hente væsentlige beløb hjem; dog usandsynlig som stor indtægtskilde.
- Enkelte lande kunne sandsynligvis karakteriseres, skabe overblik, men...
- ...noget for en ERFA-gruppe?